

Laboratoriya ishi №8

Mavzu: Binoning texnik xizmat ko'rsatish va ekspluatatsiya holatini tahlil

Ishning maqsadi: Binoning ekspluatatsiya davrida texnik holatini aniqlash. Texnik xizmat ko'rsatish zaruratlarini baholash. Bino texnik pasayishining sabablarini aniqlash va tavsiyalar ishlab chiqish.

Nazariy ma'lumotlar: Texnik xizmat ko'rsatish – bino va inshootlarning normal ishlashini ta'minlash maqsadida muntazam bajariladigan ishlar: tozalash, ta'mirlash, izolyatsiya, elementlarni almashtirish. **Ekspluatatsiya holati** – binoning amalda qanday ishlashi va uning texnik xususiyatlarining saqlanish darajasi.

Kerakli asbob va uskunalar:

1. O'lchash va vizual tekshiruv uchun:

- O'lchov lenta (metr) – devor, shift, pol va deraza o'lchamini aniqlash uchun.
- Qalam va daftar – kuzatuv va izohlar yozish uchun.
- Kamera yoki smartfon – bino holatini hujjatlashtirish uchun fotosurat.
- Lup yoki kichik linza – yoriqlar va kichik nuqsonlarni ko'rish uchun.

2. Material va yuzalarni tekshirish:

- Namlik o'lchagich (hygrometer) – devor va pol namligini aniqlash.
- Beton va g'isht qalinligini tekshirish vositasi (refraktometr, bo'yicha jadval asosida).
- Termometr – ichki va tashqi haroratni o'lchash uchun.

3. Texnik tizimlarni tekshirish:

- Voltmetr va ampermetr – elektr tizimi ishlashini aniqlash.
- Suv bosimini o‘lchash moslamasi (manometr) – suv ta’minoti tizimi.
- Radiator va ventilyatsiya tizimini tekshirish vositasi – isitish va ventilyatsiya ishlashini baholash.

4. Xavfsizlik va yong‘in tizimini tekshirish:

- Yong‘in signalizatsiyasini sinash moslamasi yoki tekshiruvchi qurilma.
- Chiroq va chiqish belgilari holatini vizual tekshirish vositasi.

5. Umumiy qo‘shimcha vositalar:

- Kalkulyator yoki kompyuter – o‘lchovlar va natijalarni hisoblash.
- Jadval va grafiklar uchun Excel yoki daftar.
- Qo‘l chirog‘i – qorong‘i joylarda tekshirish uchun.

Texnik pasayish belgilariga kiradi:

- Devorda yoriqlar, shikastlangan materiallar
- Namlik va suv oqishi
- Deraza va eshiklarning deformatsiyasi
- Isitish, ventilyatsiya va elektr tizimlarining ishlashdagi nuqsonlar

Baholash mezonlari:

- **Binoning tashqi va ichki holati:** devor, shift, pol, oynalar.
- **Texnik tizimlar holati:** isitish, suv ta’minoti, elektr tizimi, ventilyatsiya.
- **Xavfsizlik va sanitariya me’yorlari:** yong‘inga qarshi tizimlar, chiqish yo‘llari.

Ishning bajarish tartibi:

Amaliy qism

Bino ma'lumotlari:

- Yil: 2005
- Qavatlar soni: 3
- Maydon: 250 m²

Vizual tekshiruv

Qism	Holati	Izohlar
Devor	Yaxshi / Yoriqlar bor	2 ta yoriq, namlik yo‘q
Shift	Yaxshi	Faqat rang o‘zgarishi
Pol	Qoniqarli	Ba’zi qattiq nuqsonlar
Deraza	Yaxshi / Tinchlash kerak	Ba’zi oynalar yoriq
Eshik	Qoniqarli	Quloq va rom qayta sozlash kerak

Texnik tizimlarni tekshirish

Tizim	Holati	Tavsiyalar
Isitish	Ishlaydi	Radiatorlarni tekshirish, changni tozalash
Ventilyatsiya	Ishlaydi / Qoniqarli	Filtrlarni almashtirish
Suv ta’minoti	Yaxshi	Suv oqishini tekshirish
Elektr tizimi	Qoniqarli	Kabel va rozetkalarini tekshirish

Ekspluatatsiya holatini tahlil qilish

- Binoning tashqi qismi yaxshi holatda, yoriqlar kam.
- Ichki qismda qisman rang o'zgarishi va qattiq nuqsonlar mavjud.
- Texnik tizimlar ishlashga qodir, lekin muntazam texnik xizmat zarur.
- Xavfsizlik jihatidan yong'inga qarshi tizim ishlamoqda, lekin signalizatsiya modernizatsiya qilinishi mumkin.

Ishning natijasi:

- Bino ekspluatatsiyada va texnik jihatdan barqaror.
- Ba'zi qismlarda kichik nosozliklar mavjud, ular vaqtida tuzatilsa, bino uzoq xizmat qiladi.

Tavsiyalar:

1. Devor yoriqlarini qoplash va pol yuzasini ta'mirlash.
2. Deraza va eshiklarni sozlash, changni tozalash.
3. Radiatorlar va ventilyatsiya tizimlarini muntazam tekshirish.
4. Yong'in signalizatsiyasini modernizatsiya qilish.
5. Texnik xizmat ko'rsatish rejimini ishlab chiqish va har chorakda bajarish.